

ISRAEL GALVÁN & AKRAM KHAN TOROBAKA

Del 3 al 5 d'octubre

Horari: 20:30h / dg 18h
Sala MAC

Durada: 70 min

© Jean Louis Fernandez

Trobada entre flamenc i kathak, trobada de dos grans creadors

Torobaka pren el títol d'un poema fonètic de Tristan Tzara d'inspiració maori. El toro i la vaca són animals sagrats en les tradicions de tots dos ballarins i representen la fusió d'ambdós estils de dansa. Més que imitar-se l'un a l'altre, la intenció dels ballarins és crear un nou gènere que neixi de l'esforç mutu per entendre millor la manera d'abordar la dansa de l'altre, un veritable intercanvi artístic.

Israel Galván, artista associat al Mercat, conegut per la innovació de les seves coreografies i la depuració de la seva tècnica, ha estat guardonat en nombroses ocasions, i ja fa vint anys que destaca a l'avantguarda del flamenc contemporani amb obres com *La metamorfosis*, *Galvánicas*, *Arena*, *La Edad de Oro*, *Tábula rasa*, *Solo*, *El final de este estado de cosas - Redux*, *Israel vs los 3000*, *La Curva* i *Lo Real*.

Akram Khan és un dels coreògrafs més aclamats i respectats de la dansa actual. En poc més d'una dècada el seu treball ha contribuït de manera significativa al món de les arts i la cultura al Regne Unit i arreu del món. La seva reputació s'ha fonamentat en l'èxit de produccions imaginatives, accessibles i rellevants com ara *DESH*, *iTMOi*, *Vertical Road*, *Gnosis* i *zero degrees*, diverses de les quals s'han pogut veure a Barcelona.

► Coproducció del Mercat de les Flors

Direcció artística, coreografia, interpretació Israel Galván, Akram Khan / **Arranjaments musicals i interpretació** David Azurza, Bobote, Christine Leboutte, Bernhard Schimpelsberger / **Disseny il·luminació** Michael Hulls / **Disseny vestuari** Kimie Nakano / **Disseny so** Pedro León / **Direcció assajos** Jose Agudo / **Coordinació producció** Amapola López / **Responsable producció** Sander Loonen / **Coordinació tècnica** Pablo Pujol / **Llums** Stéphane Déjours / **Tour Managers** Amapola López, Mashitah Omar / **Productors** Farooq Chaudhry i Bia Oliveira (Khan Chaudhry Productions), Chema Blanco i Cisco Casado (A Negro Producciones)

Coproducció Mercat de les Flors, MC2: Grenoble, Sadler's Wells (Londres), Théâtre de la Ville (París), Les Théâtres de la Ville (Luxemburg), Festival Montpellier Danse 2015, Onassis Cultural Centre (Atenes), Esplanade – Theatres on the Bay (Singapur), Prakriti Foundation, Flamenco Biennale (Països Baixos), Stadsschouwburg (Amsterdam), Concertgebouw (Bruges), HELLERAU – European Center for the Arts (Dresden), Festspielhaus St. Pölten, Romaeuropa Festival

Patrocinat per COLAS / **Produït durant les residències a** Mercat de les Flors Barcelona i a MC2: Grenoble / **Amb el suport** Arts Council England

Israel Galván és un artista associat al Mercat de les Flors i al Théâtre de la Ville de París. Akram Khan és un artista associat al MC2: Grenoble i al Sadler's Wells London en una col·laboració internacional especial.

Agraïments especials equip de MC2, Hervé Le Bouc, Sophie Sadeler, Béatrice Abeille-Robin, Mr. & Mrs. Khan, Yuko Khan, Aditi Mangaldas, Pedro G. Romero, Pandit Lachhu Maharaj, Shlomo, Jacob Galván

Estrena mundial MC2: Grenoble, France, 2 juny de 2014 / **Estrena a Espanya** Teatros del Canal, Madrid (XXXI Festival de Otoño a Primavera), 27 juny 2014

UK Premiere Sadler's Wells Theatre, London, 3 November 2014

"BÉ, L'ÍNDIA NO ESTÀ TAN MALAMENT COM TOT AIXÒ, VA DIR UNA VEU AGRADABLE. L'ALTRA BANDA DEL MÓN, SI VOLEU, PERÒ LA LLUNA SEGUEIX SENT LA MATEIXA."
(Edward Morgan Forster)

La familiaritat enigmàtica entre Israel Galván i Akhram Khan és més antiga que la decisió de sumar inspiracions i recursos en la *conspiració* poètica de *Torobaka*. Per descomptat que les col·laboracions de prestigi són l'afició "recurrent" de tots dos. També hi ha una semblança en el virtuosisme: aquella síntesi sorprenent d'instint formal, precisió i rapidesa que els situa tots dos al cim de les "escoles" respectives i potser als antípodes d'aquell sector de la dansa contemporània que en dècades recents ha fonamentat la seva poètica en l'abrogació de tot virtuosisme, en l'abolició del carisma escènic i en el desmantellament del concepte tradicional de coreografia.

Cal entendre millor d'on prové aquesta lleialtat implacable a l'excel·lència: per començar, tots dos artistes posseeixen arrels dansístiques prou articulades, prou "objectives" tècnicament i estilísticament per constituir, cadascuna, un univers dinàmic en ella mateixa, per no dir una *dinàmica de l'univers* (el *kathak* i el flamenc que bateguen en l'obra de Khan i Galván no són tan sols estils intemporals, ni gramàtiques de moviment, sinó "civilitzacions en procés d'esdevenir" de la dansa); en tots dos, però, la incorporació implacable de la tradició no ha impedit un mestissatge igual d'implacable amb els llenguatges i les inquietuds de la modernitat i de la seva tradició específica, tan lligada, si es vol, a la pràctica de la "traïció". Encara més, **el treball de tots dos artistes ha contribuït a donar visibilitat a tota una generació de nous creadors, un oceà d'experimentacions, innovacions i ultratges calculats que molts, des de la terra ferma dels llenguatges tradicionals, es negaven a albirar.**

Precisament aquest gest ambivalent (canviar un llenguatge consolidat per i a través de les convulsions de la contemporaneïtat) ha fet que en el si de les seves ortodòxies respectives a vegades se'ls titllés de "traïdors"; o que els crítics els atribuïssin l'etiqueta benèvola i vagament culinària de "fusió". Però si en Khan i en Galván l'hindú i el flamenc acaben transformant-se en una actualitat sense descomptes és perquè en tots dos l'aprenentatge de la tradició va ser totalment i maleïdament coherent. **Hi va haver ruptura perquè la sempiterna tradició va tornar a ser quelcom viscut abans que no pas après (existència abans que competència): una religió que demanava a crits ser santament blasfemada.** Apostasia i renegament d'una fe? El que fan Khan i Galván recorda, més aviat, l'heretgia: ja no el simple rebuig d'un conjunt de doctrina, sinó l'aposta per una interpretació dels textos sagrats que volia ser més coherent, fins i tot més fidel al "cos" de revelacions en què es fonamentava la doctrina mateixa. El treball de descomposició, anàlisi i recomposició de la fraseologia flamenca, per part de Galván, i del *kathak*, per part de Khan, el seu descens als fonaments del llenguatge, concerneixen precisament aquest projecte de regeneració espiritual i conceptual de la poètica contra l'exotisme heterogeni de la dansa hindú d'importació o contra un cert "culte" abaratit del flamenc actual (les postals, els *tablaos* per a turistes, la plèthora dels seus efectes "passionals").

No és gens estrany que E. Morente es referís a Galván com "el més vell dels *bailaors* joves" o que prestigiosos mestres del *kathak* clàssic reconeguessin en Khan l'hereu més creïble del seu llegat

pedagògic; tampoc és estrany que els dos creadors decidissin tocar temàtiques religioses en un moment donat; o que alternessin en les magnituds d'espectacles com *Vertical Road*, del primer, i *Lo Real*, del segon, fórmules escèniques més properes a la nuesa del recital, com si retornessin als seus vedats de caça poètics, els seus vivers de l'imaginari i exercicis espirituals: el *grau zero* (una definició del mateix Khan) de la coreografia; o que, en aquests parèntesis d'abstracció, apostessin per un diàleg gairebé confessional amb el potencial plàstic de la música, perquè les vibracions hindús i el cante *jondo* haguessin de plasmar el buit en intervals quasi religiosos de ressonància, i la dansa habités aquell buit modulant com plegàries les mil qualitats de l'aire al voltant del cos.

Torobaka aspira a ser una reflexió compartida d'aquesta mena. Una col·lisió entre diferents maneres d'interioritzar un llenguatge i de reconduir-lo a les seves bases fisiològiques, on el ball precedeix la dansa com els sons guturals precedeixen la paraula: rastrejar-ne les petjades en un **gest primitiu de caça i de supervivència, on els tòtems de l'un i de l'altre (la vaca hindú i el toro hispànic) es troben com en una cita a cegues.** Una col·lisió de significats llunyans inspirada en un poema (*Toto-vaca*) del dadaïsta Tristan Tzara, que de les cites a cegues entre conceptes n'havia fet l'eix de tota una poètica, una religió irrecognoscible, perquè el més modern acabés apareixent com el més ancestral. L'heretgia potser és nova, però la missió roman inalterada: un *zapateado* en el primer esglai del llenguatge, per veure si sona sagrat.

Roberto Fratini

PROPERES ESPECTACLES

■ **NADÈRE ARTS VIVANTS / ANDREANE LECLERC**
Cherepaka
8 i 9 d'octubre

■ **SOL PICÓ CIA. DE DANSA**
One-Hit Wonders
Del 10 al 12 i del 16 al 19 d'octubre

■ **COMPANHIA SHARON FRIDMAN**
Caída libre
Del 24 al 26 d'octubre

Tota la informació i venda d'entrades a www.mercatflors.cat

CONSORCI FORMAT PER

AMB EL SUPORT DE

PATROCINADOR

MITJANS COL·LABORADORS

COL·LABOREN

